Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН («СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадувл 1923 шера денз • ЕРА, 4 июль, 1974 шу. • № 80 (5371). • Мах 2 кеп.

Юртийн поселковийн Советий исполкомий председателий совещани

Самардийнахьа КПСС обкома политически дешара ШIагIа республика кхаьхьегамхой депутатийн юртийн поселковийн Советий исполкомий председателий совещани хилар. Совещане доькъашхьа ладийIар «Нохч-ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета VII-гIа сесси итогехь «Къаьхьегамах дола конституционийн декларанех республике кхоачашдарахь кхаьхьета могашдола нах дIаихо йодача хана обществении производства сфераьнга 1974 шера 25 июне республика Лаккехьарча Совето бьа сонам кхоачашбара юртийн поселковийн кхаьхьегамчоь депутатийн Советашта хьалхашка латтача декхарехь» йоьдийна республика Лаккехьарча Совета Президиума председателе Х. Х. Бокова йьна докладдаг.

Лакхе хьоахабь республика Лаккехьарча Совета сонам кхоачашбара практически де дезарех хоам бир Нохч-ГIалгIай АССР Госплана председателе Е. В. Брыкнина.

«Пятилетка дицлаГIа, кхоастамбеча шера хьалхьоахама дан толаме кхоачашъера тIеьа социалистически яьз дикаГIа вIашIехьлъяжхарах» лаьца гулбенаращта хьалхашка доклад бир Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Совета орг-инструктороки отдела заведующе М. А. Кузнецова.

Совещане балха дакъа лоазийн хилар КПСС Нохч - ГIалгIай обкома шоллаГIа секретарь М. Ш. Баматиреев.

ХА МА ТИЛИЙТА!

КПСС ОБКОМЕ, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОБЛСОВПРОФЕИ

ХЬАЛХА ЛАТТАРАШТА—СОВГIАТАШ

1974 ШЕРА КА БОЛА ЯЛАТИ ЯЛАТА БОБОВИ КУЛЬТУРАШИ ЧУЭЦАЧЕИ КИЙЧЬЕЧЕИ ЯЬРЖАЧА СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЯХЬЕ КОТБАЬННАРАШТА МОРАЛЬНИЙН МАТЕРИАЛЬНИЙН СОВГIАТАШ ТЕЛАРА ДЕДЕЗАРИЙ ХЬАКЪЕХЬА.

Дика вIашIехьлъяьхьа а ца дойташ а керда ялат чуэнара, из кийчдара, хьалхь боазама ялин кхоачашьнера районий, колхозий, совхозий, отделеней, бригадийн; колхозхой, совхозий, болхлой безам соабаккхар дуьхь отта а дав тIаийнад яьхь хьалха баьшараштта моральнийн материальнийн совГIаташ телара де дезарашш.

КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа Сийлен грамотех 1000 сом ахчан премии яла оттаяй ка бола ялатн ялата бобовн культуранн чуэначенн кийчьечеи хьалхара моттиг яьхчоь, нагаьхьа санна хIара гектара тIа ялат хьувькъадара, дерригга ялат даккхара, паччахьалхенга из дохкара тIаийца социалистически декларащ хоачашдаьр дале.

КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа пиъ Сийлен грамотен 500 сом ахчан премии ялата оттаяй цаI колхозан, паI совхозан ялат чуэначенн кийчдечеи эггара лаккхарIа хьокхамашдаьхьаршта, хIара гектара тIа ялат хьувькъадара, дерригга ялат даккхара, паччахьалхенга из дохкара декларащ хоачашдаьр дале.

Ка болча ялата культураш чуэначенн эггара даьхьарIа хьокхамашдаьхьа тракторнохкаш леладелеча бригадашта яьла, нагаьхьа санна хIара гектара тIа ялат кхедара, дерригга машиннисташта, шоферашта ялат даккхара декларащ хоачашдаьр дале, КПСС обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета, облсовпрофа пиъ Сийлен грамотех 300 сома боьраме ахчан премии оттаяй.

Ялата культураш чуэначенн яьржача республиканскийн социалистически яьхь хьалхара моттиг яьхача комбайнерашта очерд йоьаш йохкаргьа «Жигулин» яха цIъа автомашина, «Запорожец» яха цIъа автомашина, коляска йоьалла цаI ела мотоцикл.

Юрта боахама министерствийн профсоюза обкомен 20 Сийлен грамота, совхозий объединеней профсоюза обкомен 20 сийлен грамота яла оттае ларьрIад, нарин льготин турнистическийн салоIача цIекошкен баха путевкаш а йоьлаш, ялат чуэначе белгалбаьнначу комбайнерашта, трактористаштта-машиннисташтта, шоферашта, кхиьча болхлоштта уж лургболаш.

Парте горкомаштен райкомаштен, горрайисполкомаштта, юрта боахамен заготовкийн болхлойн гIулакхера барийн профсоюза обкомен декларийн хьалхара моттиг яьхь хьалхара ялата культурийн чуэначе эггара даьхьарIа хьокхамашдаьхьа даьхьарIа бригадийн коллективашта, юрта боахамен хьалхаьттаршта моральнийн материальнийн совГIаташ телара де дезарийн оттаде а, чакхдаха я.

КПСС горкомийн райкомаьн, горрайисполкомаьн, юрта боахамен министерство, кхиьйна юртбоахамен ведомстваш, юрта боахамен заготовкийн болхлойн гIулакхера барийн профсоюза обкомен декларийн я дикаГIа тайнара керда ялат чуэначе тIеьаьа перра социалистически яьз боаржее.

СУХАЛБЕ ЯЛАТ ЧУЭЦАРА

Нохч - ГIалгIайчен дуккхача колхозийн совхозийн хьашка ялат чуэнаца долаьдаьл. Кастамбеча йоьчаьн хулаш кхаьшкара балхаш хийца дIадаьхийтаьр. Бакъда тIаььта а ха этта дезаьча хIара сахьатах пайда эш хьалха латтача комбайнерашта.

I июль тIаьхьоачаьн республике хьакха дьаьнад 26,3 эзар гектар ка бола ялат, вешта аьча планаГIа чуэца дезачох 14 процент. Ьардал 12,1 эзар гектара тIара хьаьха ялат, хIаьта дерригга дьаькха ялат 20 эзар тонн совГIа да.

Эггара даькъагIа ялата культураш чуйнарех да Шелковской района боахамаш. Уьхаьа хьакха дьаьнад 6471 гектара тIара ялат, вешта аьча планаГIа хьакха дезачох 44 процент. Хьаьхьаьа ялатах ах аьрда а бьаьнаб шелковчаьнаш.

Дерригга ка болча ялатах кхоьалгIа даькъа хьакха а цунах ах гаргта аьрда а бьайнаб Наурский районе механизаторашш.

Юкъера лаьрхIаьа республике чуйнарчуьл даькъагIа ялат чуйнцад Грозненскийн Гудермесскийн районашта а. Вокх районашка, хIинц ялат чуэца дIадоьалуш мара баьш.

Юртарчя механизаторийн сийлен декхар да хьаьхагIа кхаьчача ялата кхаьшта даькъагIа техника тIа а ораеш, доаьшаеча хана — 10—12 балха дийнахьа — ялат чуйца даькхар, цунца цхьана тIаийца социалистически декларащ хоачашделаре Iалашдар а.

Юкъера ялат даькъагIа ялата чуйнцад даькъагIа ялат чуйнцад Грозненскийн Гудермесскийн районашта а. Вокх районашка, хIинц ялат чуэца дIадоьалуш мара баьш.

Юртарчя механизаторийн сийлен декхар да хьаьхагIа кхаьчача ялата кхаьшта даькъагIа техника тIа а ораеш, доаьшаеча хана — 10—12 балха дийнахьа — ялат чуйца даькхар, цунца цхьана тIаийца социалистически декларащ хоачашделаре Iалашдар а.

ДЕРРИГГА БАЛХАШ ЦХЬАН КОМПЛЕКСАГIА ДУ

«Юкъарча хьайбай боахама — ма эшша доаькъар» — ну девизаГIа болх беш да Грозненскийн районе доаькъар Iалашдераш. Дерригга пиъ тIаьхьийтаб цар ханнаьхьа а хоаччаьн хиллад а тайп-тайпара доаькъар Iалашдара. Лаьрхьа доаькъар Iалашду бригада я боахаме вIашIагIсаьа. Цунна керте латт Ахмадов Увойс. Бригадана дIаГIаьчоьгIаььй доаькъара культура кхеара, доаькъар кийчдара мел эша техника.

Цхьа эзар совГIа гектар долча лаьтта лелаю совхозе доаькъара культураш. Цунна 340 гектараьа тIа эспарнет, 130 гектара тIа — люцерна, 130 гектара тIа — кена-горохови смесь хьекха йьнай, хIаьта кийчьай 600 тонн йоа, 2500 тонн сенаж. Из планаГIа лаьрча пятилетка даьлаГIа, ухх ьоастамбеча шера оаха лаьрхIаьа хIара гектара тIара 30 центнерца кIеьнгагIа доаьшш ялат чуэца. Тхой дош оаха толамца хоачашдергдолга хьаьхьих дика хьийкъа латтача ялато.

ДIадахьа шера Мичурина цIерагIча совхозо паччахьалхенга дехкар 30 эзар центнер ялат. Ухх шера боахамо Дасхенна дIалургда 33 эзар центнер ялат. Из ялат планаГIа доаГIачул 8 эзар центнер дукхалгIа.

П. ЕФИМОВ.

ХАННАХЬЕИ ДОА ЦА ДЕШИ

С. Дардийнахьа гурахьа дийна ялат — мухх чуэца болабеннаб Урус-Мартановскийн районе боаьлчашка — Мичурина цIерагIча, «Красноармейский» совхозашка, кхачахьа.

Эггара хьалха ялат чуэца шийн агрегат кхай тIа араьаьккхар Мичурина цIерагIча совхоза тIалашаГIоьма комбайнера Къаьхьегама Шеча Байрахьа орден лелеяеча Низиярханов Сайд-Мухьмада.

— Ухх тIехьъяьна шерашка ялат даькъагIа доаккх оаха хIара гектара тIара, — йоаь совхоза директора Зелимханов Вахас. — Масала, соаьхьа хIара гектара тIара чудера 28,1 центнер ялат. Хьаьта йислаГIа ца пятилетка даьлаГIа, ухх ьоастамбеча шера оаха лаьрхIаьа хIара гектара тIара 30 центнерца кIеьнгагIа доаьшш ялат чуэца. Тхой дош оаха толамца хоачашдергдолга хьаьхьих дика хьийкъа латтача ялато.

ДIадахьа шера Мичурина цIерагIча совхозо паччахьалхенга дехкар 30 эзар центнер ялат. Ухх шера боахамо Дасхенна дIалургда 33 эзар центнер ялат. Из ялат планаГIа доаГIачул 8 эзар центнер дукхалгIа.

П. ЕФИМОВ.

Комбайнаш кхаш тIа яьннай

Ухх шера ка бола ялат дика хьувькъадьаьл «Шалинский» совхозе. 756 гектара тIара мукх 1039 гектара тIара кIаьн чуэца. Сан ка совхоза механизаторашш. Ерригга ялат чуэца техника дика кийчьеь кхашка арабаьлар уж. Эггара хьалха хьаьха болабйр мукх. Дийнахьа норма 12,5 гектар болча 20 гектарага кхоачаш мукх хьаьха касарех Iобилла вIашIехьдоал комбайнерийн.

— Мел комбайн я, мел механизаторашш ца ка бола ялат чуэнара юкъеьза? — аьина даьча хаттара жоп луш совхоза керттерча агронома нох. Панкова йоаь:

— Ялат хьаьха касарах Iодулаш ялх комбайнийн кхаьшкеи тха. Царех кхетамца пайда эшаш ялат ца дойташ лоашлача ханеи чуэнарга оаха. Шоашта хьаьлхашка латтаа дехкарашш бехкетомхаме хаташ оаьсарех хьаьхьг тха комбайнерашца. Ялат чуэца долаьдаььа хьаьлхарна деношке а лаьхара хьокхамаш гойташ хьаьбойта комбайнерашш Федоров Юрий, Амирсултанов Султан, Колесов Василий, кхьбараш. Комбайна тIа хайнав тракторин бригада бригадир Шахбиев Сурхо а.

Бокхха термам тIаьбойийт агронома йьна ка Iобожаргболаш комбайнашка болх байтаьра. Хлддана кхашка комбайнашта тIеььа хул из. Нагаьх санна комбайнера иа хоьш, цхьа моллагIа уьеьа ледара болх баь ка бисача сина комбайн соца а йийя кхоачамбаьта, кхьича болхлоштта уж лургболаш.

Парте горкомаштен райкомаштен, горрайисполкомаштта, юрта боахамен заготовкийн болхлойн гIулакхера барийн профсоюза обкомен декларийн хьалхара моттиг яьхь хьалхара ялата культураш чуэца эггара даькъагIа хьокхамашдаьхьа даьхьарIа бригадийн коллективашта, юрта боахамен хьалхаьттаршта моральнийн материальнийн совГIаташ телара де дезарийн оттаде а, чакхдаха я.

КПСС горкомийн райкомаьн, горрайисполкомаьн, юрта боахамен министерство, кхиьйна юртбоахамен ведомстваш, юрта боахамен заготовкийн болхлойн гIулакхера барийн профсоюза обкомен декларийн я дикаГIа тайнара керда ялат чуэначе тIеььа перра социалистически яьз боаржее.

ПРОПАГАНДИСТИЙ СОБРАНИ

Ухх деношка С. М. Кирова цIерагIча парка театре г. Грозненера пропагандистийн, лекторийн собрани хилар. Политпросвещене системе дешара шу ханнаьлларца яь хинна из собрани хьайийлар КПСС Грозненскийн горкома секретара П. Н. **Громова**. Гулбеннаращта тьалхашка «Городской партийн организацие политически экономически дешара система 1973-1974 дешара цера итогехь керлача деашара цера декхарехь» доклад йир парте горкома пропагандин агитацин отдела заведующе **П. И. Резникова**.

Цуьа тIехьаьгIа йистедьаьлийнча дешара дера шоашта кагрIдьлыначох, гIулакх тоадара дIаьхо йодача хана де лерхIаьчоь дийцар цхьаьа А. И. Варвиркуса — КПСС Ленинскийн райкома секретара, Е. П. Ковнацке — семинарски группа кулгалхочо, ЧИГУ доцента, **А. А. Далакоьаг** — КПСС Заводской райкомаьн штате йоаьчча лектора, **Л. А. Гафта** — марксизма-ленинизма лаьрIийн школа пропагандиста, «Красный молот» завода цеха начальника, **Н. А. Кононенкос** — экономически знаьел лаьрдийн школа пропагандиста, В. И. Ленина цIерагIча ГНПО цеха начальника, **Л. Т. Романовас** — № 49 йолча юкъерча школа теоретически семинара пропагандиста.

Собрани чакхйолаьш города дикаГIолча пропагандистаьта, лекторашта КПСС горкома Сийлен грамоташ елар, уж Сийлен книжка тIа дIаиэбир.

С. ШАБИЕВ.

Республика промышленноста котало

Продукцена реализаци яра 1974 шера хьалхарча ах шера план республика промышленносто 102 процент кхоачашьйийр. ПланаГIа лаьрхIачул совГIа маьхала йьккхай 10 миллион сома маьха продукци.

Шоашта оттаяь заданеш тIехьхоачашъяй мехкдаьхьта, мехкдаьхьта чаккхоахача, химически, машиностьеча, хьуна, кхачан, моттигера, кIаьна промышленносто доаькъой болхлоша.

Мехкдаьттеен гази яккхара, мехкдаьхьта сийрда продукташ, химически продукци арахецара, электроэнергия яккхара, цIей; из, изделеш арахецара, хьалхь дукха эшаш дола товараш, продукташ арахецара ах шера план а толамца кхоачашъяьйй.

Хьалхарча ах шера плана кхоачаш а яь промышленни предприятей коллективашца деррига шоай низаш оарцагIдаьхад шера плани тIаийца социалистически декларашн хаьлаьлаьа хьалха кхоачашдара.

МАКАРЬЧЕВА Римма Алексеевнайна РСФСР заслуженийн юрист яха сийлен цIи йларах дола РСФСР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Социалистически законность чIоагIчоьна дикка тIама карагIдаларах РСФСР заслуженийн юрист яха сийлен цIи лойла **Макарычева** Римма Алексеевнийна — Нохч - ГIалгIай АССР юстице министра заместитела.

РСФСР Лаккехьарча Совета Президиума председатель

М. ЯСНОВ.

РСФСР Лаккехьарча Совета Президиума секретарь

Х. НЕШКОВ.

Москва,
1974 ш., 28 июнь.

Нох. У. А. БЕКСУЛТАНОВНА Нохч - ГIалгIай АССР искусства заслуженийн деятель яха сийлен цIи йларах дола НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАККЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМА

УКАЗ

Республике музыкальни искусство дегIайоьалаяра даькъе дикка тIама карагIдаларах Нохч - ГIалгIай Автономни Советсти Социалистически Республика искусства заслуженийн деятель яха сийлен цIи лойла нох. **Бексултанов** Умар Ахматсултановича — композитора. Нохч - ГIалгIай музыкальйн училищ хьехархочо.

Нохч - ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета Президиума председатель

Х. БОКОВ.

Нохч - ГIалгIай АССР Лаккехьарча Совета Президиума секретарь

Г. СКЛОКИН.

г. Грозный, 1974 ш., 1 июль.

СОВЕТСКО-АМЕРИКАНСКИ ПЕРЕГОВОРАШ ДIАХО ЯР

2 июле КПСС ЦК Генеральни секретарь Л. И. Брежнев, СССР Лаккехьарча Совета Президиума Председатель Н. В. Подгорный, СССР Министрий Совета Председатель А. Н. Косыгинн СССР кхьча меккашарча тIулаьхьаьта воаьа, министр А. А. Громыкон дIаХо переговораш еш хилар Америка — ВIашIагIхийтачча Штатийн Президентаца Р. Никсонен США паччахьалхен секретараца Г. Киссинджерцен.

Стратегически герз Iалашдеран лаьттан кIаьла ядерни гераз испытанеш елеш кIеьнгагIча боарам тIа даккхара хьакъеьхара деношш дийцар.

Иштта шоашта хетар дIаьхьа вайнаГ Гаргарца. Мелхьоаьлерз проблема машара наькъашца кьоастаяра деашах, Центральни Европе гераьщара виназиин гераьца кийчьбаьра кIеьнгагIра деашах а иштта кхиьйна масесех дунен хьакъашта юкъерча проблемаеш а.

Переговорашка дакъа лоазийн бир:

Советски оагIонгахьара — США вола СССР посол А. Ф. Добрынин, КПСС ЦК Генеральни секретара помощник А. М. Александров, СССР МИД коллеге чен Г. М. Корниенко;

американски оагIонгахьара — США Президента помощник А. Хейг, къаман кхермален деашитта вола Президента помощника заместитель Б. Скаукрофт, Президента помощникийн пресс-секретарь вола Р. Зиглер, паччахьалхен департамента советник Х. Сонненфельт.

(ТАСС).

США Президента Центральни телевидене гIолла къамаьл дар

2 июле Америка ВIашIагIхийтачча Штатийн Президент Р. Никсон къамаьл деш хилар Советски Союза Центральни телевидене гIолла. Цун къамаьла трансляци йир «Интервидение» «Евровидение» системашка гIолла.

ЦИМКЕНТСКИ ОБЛАСТЬ.

593220 гектара тIара (соахкарчул ткъо эзар гектар совГIа духхагIа долча лаьттан тIара) ка бола ялаташ чуэца деашо ба уьх эзара колхозийн совхозийн механизаторашш.

Мухх чуэца эггара хьалха болабеннаб Кзылкумски района «Ходжаттугайский» совхозе. Комбайнераша кхашка арадьаьхьа 56 аьен кема.

СУРТА тIА: хьалхалатта комбайнерашш (аьрдьаьрга аьттехьа) А. Воронин, Б. Жумабеков, Г. Нияков, А. Дестеряков, В. Кошкаров, А. Инзеемцов.

А. ИДРИСОВА сурт.

ТАСС фотехроника.

ХЬИНАР АЙДЕШ, ДИСЦИПЛИНА ЛАКХЪЕШ

Ах шу ха йисай партийн билеташ хийца довла. Районо 59 юхььанцарча парторгашца-ца хийцад партдокументаш. Уж хуьнан цу хана чуьх районан партийн организацие хьахина кердазар, творчески дар хьаХлиар районнин юхььанцарчех партийн организацийн цьаьна баьчв балхах. Цо парте вахар хОлуш тоадир, партийн кулгалдарш методаш эргаьлха дикагІкилийтар, лаьхбир наха юкъе бечА идейно-вкхетамех организаторский балха боарам.

Партийн билеташ хуьнан кийчо е йолаеш парте районна XII пленуме бийлар партдокументаш хьувцара хьакъьхьара КПСС ЦК майскин (1972 шЪ.) Пленума соцЪам, белгалдаьхьо де деза гІуьдехкан. Из соцЪам йуьнашц хилар ерриг гІаьна юхььанцарча партийн организацийца, 2008 коммунистаьн парте чІеналла волча кандидатаьн 1887-не лаьхьа лаьцар из документ дуьдуча юкъе.

Юхььанцарча парторгашца-ней секретаьшца семинар йир. ЦигА дийлар партийн документаш хуьвцара кийчо яра дош, коммунистаьца де дезаЧа кьамъьех, цар хьанар а пицитийца а дегІайлаьдарах. КПСС райкома бюрос лаьдийГар ЦІечА Эскара цІерагІ-ча колхозе партдокументаш хуьвцара кийчо еш беча балха отчетага.

Партдокументаш хуьвцара хьакъьхьара КПСС ЦК соцЪам бийнаш ДУ-916-нех Райбытко-мбинатен хьинача собраишца-та анализ йир.

Из бергга болх баьчуа ТІечьаГІа КПСС райкома бюро хьежар партдокументаш хуьвцара районан партийн организаци мишта кийчьешнай.

Ишта районнин юхььанцарен партийн организацеш ДІаДоьлелар партдокументаш хуьвца. Дика кийчо яр баьхьан доЛеш сих ца йуьр, нийса, ма ОлагІга, оттаьлча графикагІа бе йиш хилар партбилеташ хуьвцара болх. Боккха идейно-политическин боарам болаш хийцар партийн документаш минералийн хин завода, Карабулакерча газ чакхйсаккхача завода, Карабулакерча химически реагентиг завода, «Аксицкий» совхоз, хІинча юхььанцарчарна парторгашцаьнешца. Из болх бир КПСС ЦК Генеральна секретара новкъостА Л. И. Брежневан малдлара «ирицивнаьлли политическе» мІаЛан болаш, ший мугІарш цІоагІдара парте беча балха эгтара дукрхІамерча оагІо тІе кхоачоШ.

Цу тайппара, цу организацешка партдокументаш хуьвца-ча партийн низанийца хьажар хилар, хІара партийн органи-заце я хІара коммунистА я парте XXIV С'ьезда решенеш минита кхоачаьнЪ за нийн хилар.

Масала, «Аксицкий» совхоз-са партийн организацие партийн документаш хуьвцара болх ЛІаболабешие а цхьан ЛІаманна ЛІаберзабо болабир хІара коммуниста документашца хьежар. Уставо ДІадерхарш минита кхоачашцу дувцийтар хІара коммунистА-ЛІаргІ. Партхома секретарь А. Н. Кирилова ца кхаьЛ ДІар партийн Устава нормаш телхьа-ен кийнача коммунистаьца проработа В. А. Корчагинца, отделна начальникца И. Л. Збудчакаца, болхлочуьца М. Никоновца. МЪаре ахара регистрацин ныьл ьаьнна шин коммуниста М. Т. Исхаковалла-ен А. И. Мальдвайдеш партбилеташ хуьвца тиганазр.

Партдокументаш хуьвца хьежар дакъа лоаш цо. Шоай болхлой тІахьожам боацаш ДІаДо ш. Юкъера лаьрхІара хІара сменагІа нормаш 115—120 процент кхоачаьнЪу цо.

Общественни балха тІа я ЛІаргІ.

Бакъда массанаьлл я лаьтта гІуьдаьх ишшта. Масала, Орджоникидзе, Кирова, XIX-чен XX-чен съездий цІерагІча колхозна парторгаьнешца кхоачамбоаьнарш хилар. Из партийн вахар боьхка лоарІам бола кампаний чакхйоаьхкаш.

Цкьайотча партийн организацешца доагІар хьажаьнЪ паччахьалхьенн дисциплина телхаеча коммунисташкара, либерализм лелаю нарца. Из хІинйта йиш болаш дац, партийн документаш хуьвцара за чакхьйла гарга гІертача хана хІаьта а. Партийн документаш хийца ныьнна партийна организацешца масане а ях ялаш уж хуьвцара итогаш. Из бахьан доЛаш ДІоагІаш критика йир парте обкома КПСС Суньженски райкома. Тахан оаьа партийн организацеш терхьам тІабохийт уж хІамаш балха юкъе ца хилийтара.

Партийн документаш хуьвцара коммунисташкара доагІар хьадекара а цар организованость лакхьара а йолаеш экзамен я, уж документаш хийца дахарна чакх а ца йолаеш. ДоарІаме я коммунистий дІтчеташ, собседованеш, социалистически яхьа мел дахьа лоаш ваш ваьжар. Балха уж формаш партдокументаш хуьвца хана ноаш дика хилар цьаьхьеха а деГІаьяьхьа а я. Вай партийн вахаре дика традицеш а хинна дІааййтаГІ уж.

Коммунистий дисциплина, бехткочкан лакхбара гІулакх хиларах тарра партийн документашца хийца дахьнача а ца хийцина а бокхка лоарХІам болаш да.

В. ЧЕКУНОВ.
КПСС Суньженски райкома отдела заведующий.

МОСКВА. 1975—1990 шерашка РСФСР ІаьржА доаьнача лаьттай зоне 9—10 миллион гектар тІаьда лаьтташ доькъде лерХІ.

Гидротехникан мелиорацен Ерригоэзоэзин Іилма-токхама институте кийчьвьй ушлаи тІаьда лаьттаьш дІаЬкъайлача, къоргаьй йоахача, харшаш доаьхача прелнажна доькъадара способаш. Ухаьза хьаьвй института, лаьтташ доькъадара-ІІовадара система схемаьш конструкцийн, царна эксплуатаци ера рекомендацеш кийчьвьй. Института специалистаьца хинбоахама комплексаьн хьалъаьрен эксплуатаци ераи управлени еГІлоаьн бола, кий дехкачен доькъадьчен моттигашка лаьттаьн тІунала тІахьожам лоаттаБергбола радиозотопни приборашт кийчьв.

СУРТА ТІА (ьаьрдехьарь ьаьттехь): Іаьржа доаьнача лаьттай зонерча лаьттаьнга мелиоранин ера балхаьн хьалхарча арГІаьнна дерзлоа районаьн хьаьстаьрах доьла доаьнашца ІІо лабораторе кулгалхо, технически Іилмай доктор А. Д. Панадиадзе, Іилмаи болхло Н. С. Никитин, институтан директор систематай схемаьш конструкцийн, царна эксплуатаци ера рекомендацеш кийчьвьй. Института специалистаьца хинбоахама комплексаьн хьалъаьрен эксплуатаци ераи управлени еГІлоаьн бола.

Б. Корзина сурт.
ТАСС фотохроника.

Дика хоамаш

НАЬХА ХЬАШТАШ ДИКА ХОАЧАШДЕШ

Ботача наьха хьашташ дика хоачашцаьра ТІеГерте хьоьсам лоаттабеча Грозненска Молокомбината болхлоаьца хьаьстта дика хьаьгаьгаьна толамаш доаьх пятилетка дуьдаГІча хьоьастамбеча цера. Цьаьх бутт дІабахийтабаш цар уьш цера паччахьалхен тІаьна тІаьнйца социалистически деккарашн тІехьхоачаш ца йеш. Продукцена реализаци яра ик цера алан 19-ча июне хоачашийр, планагІа лаьрхІачуьл совгІа мьхьала ьаьхьтай 460 эзар совгІа сома мьхьа тайп-тайпара продукци. Валора продукци арахецара паччахьалхен план а нитта зна-нал хьалха хоачаш а ец, цоллагІга ях цера календарен гІа арахийцай 450 эзар сома мьхьа шурий продукци. Цу даьхье комбината болхлоаьца задалеп совгІа арахийцай 1800 тонн мерзавка шурий продукци, 15 тонн хьаьна паччахьа, 18 тонн дуьлдаьхьта, хлЪйола продукци.

Хьаьстта дика хьаьхьаьгаьна социалистически яхьа хьаьхьаьн латтаьш я воккхагІвола мастер Петровин Григорий Рубенович керте латтана цеха коллективе Магомадова Шаранатен Бесланчочкан Таисия ВасильевнагА хьулалгу бригадашца. Сменин норматаш 120—125 процент ьаьна чаьнцу цар.

М. ГАРБУЗОВА.

СИХЕИ ДИКЕИ Ю РЕМОНТ

Иислагіча пятилетка дуьдаГІча, хьоьстамбеча цера хьаьстта дика хьаьхьаьгаьна бе «Суньженскийтъ» НГДУ скважинашта капиталин ремонт ера цеха ремонтникашца. ХІара бетта наччаьлхьаьн лаьн дика тІехьхоачашцаьл хьаьбаГІа уж. Цудухьа ах цера плана ина бетта 107 процент кхоачаьн е ца 18 скважина ГІаьнна капитальн ремонт йир цар. Ремонт ьаьчх ТІехььаьгІа агара дуьхьаГІа мехьаьлта та даьн болеьнначарех я Атаулукин яхьаьна нехьхьаьта доаьх кхаьа моттигера номераш 30, 45 бола скважинашца. Цу цера скважина ремонт еш хилар мастерашца комуниистаьн Вилков Владимир Петровичн Кодзоев Ибрагим Арсентьевичн керте лаьтта шин бригада. Социалистически яхьа баьнначар дьхьаьгаьна ТІаьрца белгалбаьхьар бурув детта тараш М. Бокрцев, П. Фоменко, П. Шевляков, бурув детарий гІоьчча Ф. Бутенко, кхьбарш.

Бурув детта мастер В. П. Вилков керте латтаьна бригадаьн тІоаГІа чоалхьаьн хьаьн бахьаьш дир № 89 болча скважина карарезаьчча. Цхьаьбоьчца, цуьн тІехьаьГІа хьаьха мехьаьштта ца луш хинна скважина дІанахьь буси 35 тоьн «Іаьржа доьшуьн» дала доьлелар.

В. ВОЛОДИН,
«Суньженскийтъ» НГДУ воккхагІвола геолог.

ДИКАГІБАРИЙ ЦІЕРАШ ЙОАХАШ

Таханчул кхоана иинагІа къаьхьаргда яхача деанагІа болх беш я Горневодски бурув тохара балхий управленера бурув детта бригадаьн. Царна юкъе хьаьха латтачарех цаІ я ах цера планан соотІа 653 метр бурув а тохаш хІаьна августа детта чотах бурувхьаьгІа йоьла Мисирханов Идриса кулгалдеча № 70 болча бурувой коллектив.

Дика къаьхьет пятилетка дуьдаГІча хьоьстамбеча цера бурувой начальникашца Сычев Георгий Семеновича, Маньхин Василий Ивановича кулгалдеча бурув латтача бригадашца. ХІана сентябрен октябрен бетта тай чотах бурув тохаш я уж. Бурув тохара ялх бетта план дикка тІехьхоачашъьл Сидаев Іарби керте латтача бригадас. Цо наччаьлхьаьн планІга лаьрхІачуьл совгІа техьх 110 метр бурув.

Ж. СТАРИЦКАЯ,
Горячеводски бурув тохара балхий управлено къаьхьаьгаьн аланан отдела бокхалгІвола инженер.

ДОТТАГІЛЕНО НИЗ ТЕЛ

Иислагіча пятилетка ДІаьдаГІча, хьоьстамбеча цера хьаьстта дика хьаьгаьгаьна бе «Суньженскийтъ» НГДУ скважинашта капиталин ремонт ера цеха ремонтникашца. ХІара бетта наччаьлхьаьн лаьн дика тІехьхоачашцаьл хьаьбаГІа уж. Цудухьа ах цера плана ина бетта 107 процент кхоачаьн е ца 18 скважина ГІаьнна капитальн ремонт йир цар. Ремонт ьаьчх ТІехььаьгІа агара дуьхьаГІа мехьаьлта та даьн болеьнначарех я Атаулукин яхьаьна нехьхьаьта доаьх кхаьа моттигера номераш 30, 45 бола скважинашца. Цу цера скважина ремонт еш хилар мастерашца комуниистаьн Вилков Владимир Петровичн Кодзоев Ибрагим Арсентьевичн керте лаьтта шин бригада. Социалистически яхьа баьнначар дьхьаьгаьна ТІаьрца белгалбаьхьар бурув детта тараш М. Бокрцев, П. Фоменко, П. Шевляков, бурув детарий гІоьчча Ф. Бутенко, кхьбарш.

Бурув детта мастер В. П. Вилков керте латтаьна бригадаьн тІоаГІа чоалхьаьн хьаьн бахьаьш дир № 89 болча скважина карарезаьчча. Цхьаьбоьчца, цуьн тІехьаьГІа хьаьха мехьаьштта ца луш хинна скважина дІанахьь буси 35 тоьн «Іаьржа доьшуьн» дала доьлелар.

В. ВОЛОДИН,
«Суньженскийтъ» НГДУ воккхагІвола геолог.

Иислагіча пятилетка ДІаьдаГІча, хьоьстамбеча цера хьаьстта дика хьаьгаьгаьна бе «Суньженскийтъ» НГДУ скважинашта капиталин ремонт ера цеха ремонтникашца. ХІара бетта наччаьлхьаьн лаьн дика тІехьхоачашцаьл хьаьбаГІа уж. Цудухьа ах цера плана ина бетта 107 процент кхоачаьн е ца 18 скважина ГІаьнна капитальн ремонт йир цар. Ремонт ьаьчх ТІехььаьгІа агара дуьхьаГІа мехьаьлта та даьн болеьнначарех я Атаулукин яхьаьна нехьхьаьта доаьх кхаьа моттигера номераш 30, 45 бола скважинашца. Цу цера скважина ремонт еш хилар мастерашца комуниистаьн Вилков Владимир Петровичн Кодзоев Ибрагим Арсентьевичн керте лаьтта шин бригада. Социалистически яхьа баьнначар дьхьаьгаьна ТІаьрца белгалбаьхьар бурув детта тараш М. Бокрцев, П. Фоменко, П. Шевляков, бурув детарий гІоьчча Ф. Бутенко, кхьбарш.

Бурув детта мастер В. П. Вилков керте латтаьна бригадаьн тІоаГІа чоалхьаьн хьаьн бахьаьш дир № 89 болча скважина карарезаьчча. Цхьаьбоьчца, цуьн тІехьаьГІа хьаьха мехьаьштта ца луш хинна скважина дІанахьь буси 35 тоьн «Іаьржа доьшуьн» дала доьлелар.

В. ВОЛОДИН,
«Суньженскийтъ» НГДУ воккхагІвола геолог.

ХЬАЛХА ЛАТТАРАШКАРА ЮМАЛЕ

ХІанз предприятенка, учреждеенешка, дешара заведенешка, колхозашца, совхозашца продпредставени план кхоачашьеГІа Іалашдара инйеса Граждански оборона штабий берригача кулгалхойн общественни организацийн эгтара хьалхарча арГІан декхорех цаІ да Граждански оборона эргайоахаш тоаяр. ХІара объекте оттаьхь дешара план я, формированеш ВІашагІЬехкай, дешара беза тІаьнйтьйай, мел эшача литературашен гойтара пособешен ІалашІьйай. Цу дерригача ХІамаша йиш хулийт лаьхьа боарамеш занятташ чакхьхьа, нах кІалхара бахара балхаш а хатар хинна моттигаш сихха юхаметтаоттаяра балхаш а бесам тІагІорбелна тайпара ВІашагІЬехьхьа. ХІьаьта ту ГІулакка къаьстта лоарХІам бечА моттигашка ГІулакхаш ДикагІа лел, военизированни йоьнача формированешка еш йола кийчо дикагІа хуьл.

Къьмаьрьгьа вай масала, «Джалка» яха совхоз. Цига хаддаяза Іомаю формированей лични состав, тІемен партийно-политически балха план оттаьйй. Граждански оборона Іомаечен ВІашагІЬолаьчен хьокхан тоЛг коммунистаца. Яьца ученешца хьаьхьехар, нах кІалхара бахарен хатар хинна моттигаш сихха юхаметтаоттаяран балхаш хьоачашдара ВІашагІтехьа команда ГІулакх хьетамца лелаеш хилар.

Нохч - ГІалгІай полетрон ПМК-6 (Граждански оборона объекта начальник нов. В. В. Белов) чІоагІа уйла тІаЛоьхийт Граждански оборонана, заняттеш ю, номенеенеш кийчьяй, тоЛтара агитаци ВІашатІехьІьаьхьай, тІаькка ту ГІулакхана тешал ду, массадолча ХІаманна эулам деча герзах ЛорабалА болхлойн ГІулакхера нахи дика кийчбенна хилара.

Граждански оборона заняттеш практически балхаш цьаьна дика тарду город Гурдемеерча цІий доахача станце-лабораторе. Цига ученеш ечА ЦАНА бахача наха кийча ДенарЕен цІий гуьдеГІа ВІашатІехьаьхьхар пар.

Дуьхьаьна формированей дисциплина во я, къаьстта а дОагІа ив Шалинсин районерча «Авгурийский» совхоз. ВІашагІтеха команда нах кІалхара бахарен хатар хинна моттигаш юхаметтаоттаяран балхаш хоачашдара кийча йий хьожача хана цхьаьбаргаш ЛаьхьанГар, хІаьта цхьаьбаргаш уж вІалла сен дуьла деш да а ХАЦАР. ЦЬаьбакъьла хьоьхьаа эша мегаргбаргаш ба ВІашагІтехьа командана. Царех ва фронтовик хинна Мусаев Махьмад, цо хІана а хьокхан тел из ГІулаьх хоачашдеча, ну ДЕНА ЛОАХЬО ЕГ БА ЦОБЕРАШ Д. Абумуслимовн Н. Шадиевн, бульдозерист Т. АДуев, кхьбарш. ХІьаьта а цар хьокхамо йоаГІгІаьн йола воздействие ец воХОЛЛУШ. ХІаьта ВІашагІтехьа команда командира Ж. Алимсултанова хьаьхьалаттарийй опыт массанера ЛАКХОАЧЕ а дисциплина аЙе а ецар. Эгтара ЛАЬЬА коммунистех ког ГІорТолга е ец, формированешца лертТІа новкъостан дайта деза партА тактически ученеш кІийчьечен чакхвоахачех, планаш уттаечА. Граждански оборона хьийола мероприятеш чакхйоахача.

«Ядерни герз» кхийта йохаьнча моттигашкара нах кІалхербоахаш ВІашагІкийттача командо бу болх» яхача темех лаьца яь ученеш дика чакхьЛАР И. Е. Панченке кулгалдеча ВІашагІтехача комендант. Протиогазаш а ехкин, техника а юкъеЛолаьн нах кІалхара бахара балхаш хоачашдеш хинна ЛИННАЧА ЛИЧНИ СОСТАВО ХЬАЬЛХАЬРА ДИКА ЭПАРЕН, ГІулАКХ ТОХА ЛЕЛАДЕ ХОВШ ДИСЦИПЛИНА чІоагІа йолаш, БАРТ БОЛАШ, ПРАКТИЧЕСКИ ГІулакхаш Іомадаь яьнна ШИ ЛАР.

ХІара заняте боала толам ши-ГІулаьх хуьлаш бац. Ученешца кийчо ечА хана коммуниста-таша ДОККХА ПРОПАГАНДИСТ-ски болх бу. Дика кьаьхьь лекци ец е беседа ю болхлоштех ГІулакхера нахан кашка болхлоштА Іалашьчьа производственни протиогазаш пайда а ецаш. Цо дикка тІаьрьерГІа тренировка, нормативаш дикагІа ДІАЛЛА Іомаьергда.

Чоьхьанеча приемех цаІ я газо чоьхьаньчоьа протиогаз тІаЙОЛЛАР. Уж приемаш эгтара дикагІа лелаю санитарин дружинашца.

ЦхьаЙОЛча формированей дисциплина во я, къаьстта а дОагІа ив Шалинсин районерча «Авгурийский» совхоз. ВІашагІтеха команда нах кІалхара бахарен хатар хинна моттигаш юхаметтаоттаяран балхаш хоачашдара кийча йий хьожача хана цхьаьбаргаш ЛаьхьанГар, хІаьта цхьаьбаргаш уж

Грозненски ремонтно-механически завода комсомольско-кагирхой участке дика йовзаш чІоагІа лоарХІаш я токарь Прокопенко Татьяна. ТІехдика мара хилаг цо кийчъо продукци, цудухьа ОТК болхлой тІахьожам боацаш ДІаДо ш. Юкъера лаьрхІара хІара сменагІа нормаш 115—120 процент кхоачаьнЪу цо.

Общественни балха тІа я хьинаре дакъа лоаш цо. Шоай участке меттел ерригача заводе а дикагІйола агитатор лоарХІаш я из.

СУРТА ТІА: болх беш я токарь Т. Прокопенко.

И. Плиева сурт.

«СЕРДАЛО»

2-гІа оагІ. 4 июль 1974 шу.

СИХА КІОАРГЛУ БУРУВ

«Грознефть» объединенена чІоагІача бурув тохара балхий управленеш юкъе яьржача социалистически яхьа уж шера хьалха ГІаттачарех цаІ я Октябрьски бурув тохара балхий управлене коллектив. Бурув тохара хьалхарча ах шера плана ина 12 де хьалха хоачашдаьн йоьла. ГІаьчьалхьен планаЙ совгІа техьд 1940 метр бурув.

Бурув тохара сухал ДАХЬЬАРЕХ, электроэнергия, химически реагенташ ВІоарах, бурув тохах, балха хьанах бисза пайда эдарах укх шера управлене бурув латтарашца наччаьлхьаьнЧА ЛОАХЬО 147 эзар сом.

Хьаьстта дика хьа а хьегаш социалистически яхье хьалха ДАТТАШ ца Буров Александр Михайлович ГІаьчьалхьаьнЧА № 250 болча буровой болхлой. ХІанз августа детта чотах бурув тохаш ца уж. Царел дукха тІехьаьоьаш ец Вернигорин Иван Федорович керте латтача № 225 болча буровой коллектив. ХІанаьлхьа ворХІ бетта план хоачашдаьн а ях бІубенна хьаьстаьгаьн ба ДАЬТТАШ ЧЕНАШ ТЕХАРАШ.

Б. ДОТМАРЗИЕВ,

ГОРЬКИЙ. «Восход-2» — «ТІкъьмаш» ТІаРча флота» тІаьхийтта хема, пассажираш тІа а болаш, эгтара хьалхарча ньаьхьа даха кийчуьл да.

«Ракета» когаметта ДІаотта дезаш доаГІа ду жердача кемана проект оттаьйй. ХІ кІаЙ ТКъамаш ЛЕЛАДЕЧА КЕМАША ЙОЛЧА Центральн конструкторски бюро «ІІКБ».

Хи тІа ГІолла эгтара дикагІа ДОЛЛУШ ХРЕЙСЕРСКИ СУХАЛ САХЬАТА 60 КИЛОМЕТР А ЙОЛАШ ДОЛХАЧА ХИЦ ТІА, ЛАТТАЧА ЛАМАШ ТІА ГІОЛЛА НЬАЬХЬА ДАУРГОДАШЦА ДА «ВОСХОД-2». ЦУН ЦІЕ САЛОН ТІ ПАССАЖИРА ЛАЬРХІА Я — «РАКЕТА» ЧУРЧУЛ 9 САГ ДУКХАГІА ВА УЖ. ЦАР ЧУРА ТАТА ДИКА КІЕЛЛДАЬЖА МОТОРАН РЕДКТОРАШ ЛАЬЬЧА АМОРТИЗАТОРАШ Я ОТТАЬЬ, ТАТА ДУЖЕДЕН ЙОЛА КОЖУЛАШ ИЗОЛЯЦИН ТІА Я ЕЛЛА. ДІАЬТТА ЛАТТАЧА ХАНА А САЛОНАШКАРА ФО ЦІЕНА ЛОАТТАДУ ВЕНТИЛЯЦИ-СТЕМО.

СУРТА ТІА: № 1 йола «Восход-2».

В. ВОЙТЕНКО сурт.
ТАСС фотохроника.

ГОРОДА КЪАХЬЕГАМХОШТА — ДУКХАГІА БАЬЦАДААРАШ

Цу уйлаша къахьеган да Грозненски района «Юбилейный» совхоза бацаадааращ лелдеррашц. «1974 шера ялаги лаьттаншера йохка кхийола продукташ яхаран кийчъаран алсамдахкар дузьа юрта болаьмна боалхлой Ерригсийонна соцшаьлаьстеннан язъ йоаржаньраз» бола партен правительствен соцан «кхоачаш а беш совхозо къахьегамхошца дош лемнел нийсаттеъ пятилетка дузьлгІа, кхоастамбечи цирца 8 эзар тоннал кІезнигаІа доацеш бацаадааращ паччахьалхенна доаца. Цу хьалгІа ваьнна ваьнна бокъарьне 3 эзар тонн.

ХІинца совхозна бацаадааращ лелдеррашц нарсаш хьалйохьашца

КЕРДА ЯЛАТ ЛОРАДЕЛГА ІАЛАШДЕ

Республика кхошца шерра дІаоаллуш латтаьн йа бола ялат чунсцара балхаш. Ялат ца лойчаш, лечкъа ца лайташ сиха чунсцара лаьтта леладерий лоарХІамера держ декхар да. Цу дахьке совхоза балха тІехь нийсаттеъ хинна кхоачаьнарашца хурдоаннаш де мел лезар нийсаттеъ кІезаг ялат лорадеЛга Іалашдера.

Сиха дуккхача боахамашца хьедаьккхача ялата, кхийолма продукче чует нийса лелдеррашц, машина а хьатташка а ялат лорадеЛга во ЗІашТІехьалдаьккхаьлар, ялат дІаккхийолгІа кийчъаьнарашца доаца дола документаш ладаьлар, е ладаьлар тІа ца ладаьлар дІадийсеьл а ца дІадийсеьл а ца дІаьхьлар малав а за йІаш болаш ладаьлар.

Шаьлнехьа районерча XX-ча партсъезда цІерагІча колхозан «Джалаз» кхача совхозен нийса лелдаьлар весовой журналаш, царна цІьаьлаьрш номераш боаннаш дар, хІаьта ваьсеча машинна доаза хьахьаьккха а дацар. Иштта токий заведующеьца бухгалтера денна отчеташ телиГа а ВІаьштІехьадаьккхаьлар.

Лоаннца аьчча, ялат лорадайтара боагІаш бола тІаьхьожам лоаттаБагар боахамий кулгалхошца, бухгалтерей апараташ.

Цу дацьке белгалде дезаш цхьаьккха а да ялат е кІийола юрта боахама продукци дІаьхьха кІуьхьа машиннан «уборочная» яха трафареташ тІаьдоахкаш хила еза, из маршрутах конъзара яьчча ховрдолаш.

Уж кхоачаМбоацаьрш хилар бахьан долаш цкъаьчча ресцьана тІаькхуьш барий соацка юоро хулар ялат лечкъаде. Дукхагіча дацьке ялат чунсцаьчча, из дІаувзаьча балха бола нах бар къоалаш даьрашц (Наурский автотранспортни предприяте шофер Исраилов, «Заторский» совхоза тракторист Ахарзаев, «Гудермесский» совхоза шофер Атабаев, кІийбараш.

КІоаз даьрашца а цар лоччкъаьлъ ялат нийдаьрашца а

БІЕХ МА ДЕ ДОДА ХИЙИ ІАМАРЧИ

ТІехьаьрча шерашка вай республика кхаатта, сомий бедиаматта, хьунашца, хІаьта иштта лазарашца ца хилийла хьабаьдаьрг а, дечкаьштта, цинколгаштца, эпаштца, кхьарашца дукхагІа етта аьнний тайпаьра долььжк доаллаш молкаш (ядохимикаташ).

Ядохимикаташ иштта лоатаю, царех пайда мишта эи хьожжаш даьча хоржамашца хьалхьожк цкъадоаца боахамашца цу гІулакхеш аІаалла йохкор ца елга, юрташца гІолла доагІа хиш, кхаьта хий диллаьнна йьхьа сантарашн царца бІехьелга. Уж хинц республике доккхагІа даьрех долча хих Тирхазн, Шолжкан Даккет, уж бІехьу.

Иштта ядохимикаташ вай хишка кхача тарлу самолеташца ца хьаштен сомий бешаматтен опрыскиваньр еча хаьн, Царех дукхагІъаьрашца хІа буьг іех марша е боаннаш сеца а е сецаш чкъьаьрашца доккха зе ду, къаьстта зІаминца даьрашта, чкъьаьрашца тоссача Іовна. Из дерригча чІоагІа-Іатъкъ чкъьаьрий дебдаьлар.

СССР юрта боахама, чкъьаьрий боахама; мелиорацен хия боахамен министерствоца цхьана 1972 шера 31 августа баьча «Чкъьаьрий долча хишца ядохимикаташ да кхачийтара де дезарех» болча соцан тІа боахамий кулгалхой, специалисташ деххарийла баьъ ядохимикаташца. Кхьаьл кІаьшшина хиш бІех да дийтара де мел лезар де. 500 метр киштен Іамарчаштен гонаььара зона санитарин лоарХІаш я. Цу зоне матийташ цхьаьккха ядохимикаташ: ДДТ, гексохлорбен, полихлорпинен яха препараташ, тоха, ядохимикаташ чуоаттаюн складаш хьалъе, доаХан дувнаьу мотттиган е. Уж тохаьна ярййоацаш ялг царна мегтеА кхьирашн тоха еза.

Цунна цхьана могаьеш да цу зоне кхьйола агрохимическин мероприяташ елга, химическин средстваш хьоаьстаьнна Іамаьнна прийманца дІийийнача культурашта тІулаьх делга.

Ядохимикаташ лелаяра бокъонашн телхаьр бахьан долаш доккха зе хул чкъьаьрий дола цунна боахамашта. Масаьла. Ачхой - Мартановски районерча «Лермонтовский» совхоза ядохимикаташ чуйола склад Котыр - Юрта я. Из типовой проектах хьалъьь а ца.

Нарсаш чуйлаше а кхачаьнгІ лаьтт помидораш, кабуц, кхьдола даьладаьраш. Уж дика хьийкъа хилиро тешаду тхо тхоай социалистически деклиРаш оахоп сийленна кхоачашдерГІаьрах...

Совхоза керттера достам бьладаьраш кхеллера да. Укхаза белгалдаькъа деца, совхозна соаяка тІаьнаьна 270 эзар сом цІенена пийдаьх дукхагІа бар бьладаьрех хьахьина болга. Цудухьа шерагІара-шерагІа шерду боахаме бьладаьрий кхаьн. Дукхьхьл уях шера цаьга дІийийнад 515 тектар тайп-тайпара бьладаьраш. Уж дика хьхькъадаьро торо хулийтаьрьн го рода кхьаьгамхошта бьладаьраш дукхагІа хилийта а. ХІаьта тІа иштта совхоза яхоаннга дІахо догІийоаллаг а.

Р. МАЛЬСАГОВ.

ПХЕ ШЕРА ПЛАН КХОАЧАШЪЯЬР

ДИКАЧА НАХАХ

ІУРИРИНА хьаькийтта боагІача дошоча мацъхо ший ІІанарашн діа-іоха йоаржаьлехьа Грозненра промышленин предприятеш, хІаьчи организацийнца сихбена діа-іоха леда болалу шо-шоай производственни участкашка кхьхьегама пахте отта болхаш болга болхьоаь, специалисташ Іиштта ладаьнна Грозненски швейно - производственни объединенечарА ІІаьнна ІІаьнна ІІаьнна

ВАХАРА НИКЪ ХОРЖАЧОА

БОЛХЛОЙ КЛАССА КЪОНА НИЗ

Болхлой класс массава а общества керттера нив хиннаб. Цудухъа Советиг Iавал эттача хьалхара шерашка денз Коммунистически партее чIоаг1а йовхъо хI къонача, профессиональн говзал болча нахана болхлой класс хаддаяца хьалйазаг. Тахан из дехкар кхоачашду профессионально-технически училищаца. Царех я № 3 йоа Грозненски профтехучилище я. Эзарнг болхлой кийбабаб из республикаяца а мехка кхача моттигашта а.

Вай хьалха боахан бIаьхе-г1а ме худ тоолуш хьаенаг ца училища материалин база я.

ХIанз кагирхошта теоретически дешара производственни говзал а Iомаяра, уж культурни а физически а дегIаахара мел эшар да училище: сийрд. езаш мел болчуо гойтара пособешца кийчьь кабинеташ, заводе яраш санна йоле тайп-тайпара станокаш чулатта производственни практика цхьаь. Йоькъа спортивни, актови, читальн залаш, технически, йилма, политически, художественни литература 10 эзар совг1а книжка чудоаг библиотека. Хьаьга бийгашца цул совг1а нив сага лаьрхIа цIеяш дола, радион телевизори чийола обнежитиг. Из дерига а ийхьи хоа хилар бахьан долаш соьлен ха да йоаеш царех бизза пайда эца йиш хул дешархой. Цу коа я йоккха, парг1атта хIама даа йиш йола столовой.

Дешархошта сакъердаме концерташ читтаду цар шоаш вIашар1техача художественни самодеятельность коллективо. Вlаь, совг1а саг ва цунна юкъе даькъа лоанаш. Училище я шиг хоровой оркестр, хоровой, хьалхара, драматически кружокаш. Самодеятельнан артисташа выступленеш ю шоай училище мIетте промышленини юртбоахамен коллективашта хьалхашка а.

Уьхьаа арахеп токараш, следараш, электросварщикаш, фрезеровщикаш, чертежникаш. Цар керттера даькъе болх бу «Красный молот», «Электроприбор», «Автоспецоборудование» опытно - экспериментальни заводашка, кхачаьха. Духха ба училище дийша бIаьнна болхлой вай республикаял араьхьа къаьхьатIа я.

Училище дешаш болча хана кагирхой Iомабу заводе цар хьаергIойла машиний оатхалаш а хIаьта цхьаьана инструменташ а кийчьь. Масала, хIанз пигарча дешархошца ешаболх тескеп дуккхача заводашка болх беш а предприятенца чIоаг1а хоатташ а я. Цул совг1а училище болх беш я завуч Гавриилов Николай Андреевич керте латта технически кружок. Цига цхьаь керда оборудованн СССР халкъа боахама карагIадьнаярий выставке дIаьхьоккаш хиннаб, хIаьта уж хIаьрщанта выставка комнето дипломаш а сийай.

Училище йистеньккъа дукха нах ба шоаш болча коллективашка дикала цIи хезн. «Красный молот» заводе дика безаш да из йистеньккъа хIанз цига заводан председатель вола Крапивин, формешца Жинглаева. Ораэмабет. Цу предприяте цIи деа я ва. Училище йистеньккъа, Ленина орден лелаю токарь Ясенков Валентина Владимировна. Цу заводан шоалагIча неке чIоаг1а сий деш а лоархIаш а ва цига болх бу цхьа шу а даланна вола комсомолец Солнышкин Виктор. Цул совг1а, из училище йисте я йаькъка, цул тIехьаг1а дIаьхо технически образованн лаьх а яь, хIанз училище дешархошта производственни говзал Iомаеш ба комсомуностаи Къаьгатма Шена Байракова орден лелаю Манчариев Iайса, Игнатов Николай Степанович, Исламов Файзулла, кхьабаран. Иштта болча болхлой, политически сакхетам лакха бола нах хьаьхинаб царна юкъе шерра коммунистически кхетама болх бар даьхьан долаш.

Дешархошта укхаза хин - ханнахьа еш дуйен халкъашта юкъе а вай мехка а хулача лоархIамеча событеех йола лекиеш, царна хьалхашка къаьвьдаг де кхуьв партее, граждански а сийлаьх-боккхача Даьхен а тIемий, хIаьта иштта хьалъегама ветеринаи. Адамий сийрдаьч кхоаеш — коммунизмаг бода нихь дуйен тIа эггара хьалха дIаболабаьча нахах шоай хилараь доккхал деш а коммунистически общество хьалъеча юкъе хьинде даькъа лоанаш а вай кагирхой хила безара, шоай Даьхе дукхи езара, из бахьан фуиигIа де а кийча хила безара, шоай нийсбеннача хьаппе хьалъеча дезара уйла чуйоссаю цар дешархошта.

Училища комсомольцашен кагирхошеи шоай де дезарий программа а лаьрхIа тIаьнIар ВЛКСМ XVII съезде КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева даь кхаьмал. Дешархошта кIоаргта дIадовзийтад цо харжархошта хьалхашка даь кхаьмал а.

чIоаг1а дукха еза училища дешархошта спорт. Укхаза я футбола, волейбола, баскетбола, кIалтохаргах латара, веледа хьалхавалара, хIиьйола кружокаш. Училища спортсметашка даькъа лоан республике меттеа цул арахьа хулча а спортивни яхьашка. Уьх цера Россе хьулдехьан спортсметашта юкъе хиннача яхьашка хоолаг1а моттиг хIаьта топ иййеа кхоссара вай республике хиннача яхьашка шоллаг1а моттиг лаьцар цун спортсметаша.

Укхаза дийша а спорт дукха езаенна а ва Нохч-ПIалг1айчу цIи зеа РСФСР заслуженни тренер Батаев Дешаг, СССР акробатика кубок яьккха Остроухов Михаил, дуйен халкъашта юкъе бокса хиннача яхьашка котвашна Гуминков, Виктор, кхьбаран.

Дийна вахана укх цера училищера арахецарга тайп-тайпара промышленни балха говзалаш Iомаяь 300 гаргга кьоно болхло. Къаьстта дика дийша чакхйоккаш я Манчариев, Игнатов, Гореков производственни мастераш бола группаш.

Белгалдаьхьна дика деношархой ба 20-ча группера Володкин, Сухоруков, 22 группера Сумин Анатолий, 7 группера Кудрявцев Игорь, Хайбер, кхьбаран.

Вай республикеа меттеа Уралера, СибаергIара, Казахстанера, кхачаьхара бахька вIашагIкийчаеча царех бох кьоаеда бола болхлой хургба, шоаш пийсбеннача коллективашка цар дIайоаржаерийта училище кхетам йуо шоашка кхаьна интернациональни идеяш.

Ю. ЮСУПОВ.

ШАХМАТАШ

Нохч-ПIалг1ай АССР 6-ча спартакиада шахматни яьхий кхоалагIа чуо дика чакхъьккъар командаш. ОншаеннаьгIа: «Труд» командаш дайзар «Урожай»-ДСО командаца счет 4,5:1,5 йолаш. «Локомотив» команда 3,5:2,5 счет йолаш «Динамо» командаьл котъьлъар. Иштта счет йолаш «Буревестник» команда «Спартак» командаьл а ньлар кот.

Хьаьхха а санна котбьлъар «Труд» спортивни обществе шахматисташ. Яькъа йиш ткъа доккхачча 18 очкох 15 ньккъар цар.

«Динамо» команда «Спартак» командаьл диаьлаг1а цIи йолаш. Яькъа йиш йолча 24 очкох «Труд» — 19, «Буревестник» — 14, «Локомотив» — 12, «Урожай» — 11, «Спартак» — 10, «Динамо» — 6 очко ньккъаьл.

В. ЖУК-ТРИПОЛИТОВ.

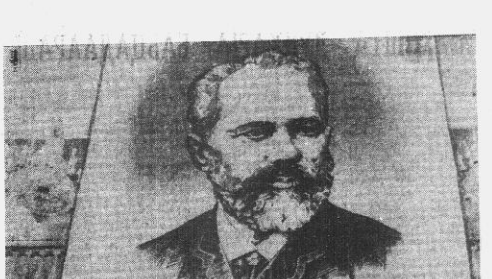

МОСКВА. П. И. Чайковскее цIераг1ал йола У Дунен халкъашта юкъеьрча конкурса лауреаташ Ивав Монигетти (СССР, II премии), Хиперфуми Кавно (Япония, III премии), Сета Биллгин (Болгария, IV премия), Борис Пергаменщикови (СССР, I премии), Джеймс Крегери (США, IV премии).

В. КУЗЬМИНЕИ, А. КОНЬКОВЕИ сурт.
ТАСС фотохроника.

ФЕ ХИЛА

Наьхьа боьхонний III пункто, дIа маденхара наьхьаш вIашагIкхетача перекрестке кхьаьчча рельсаш тIа йолаш долаш боанача транспорта водитель аьтта оагIорахьа йоаг1ача транспорта ниьхь бита дехьарийла ва.

Укх тIехьхьача деношка из боьхьо лора ца ян бахьан долаш автотранспортни водителаш дукха аварен яьй, царех яьхьацаяраш машинаш йохьаяр мара хIама ца хулаш йийсай, хIаьта цхьаьцийоча аварешта юкъе водителаш а нарара пассажираш а лозабаьлI.

Иштта аварен яьй Калиновски винсовхоза ПМК водителе М. Абубакарович городской ветеринарни сестра водителе А. П. Багаевен. Ираза, цу аварех автомобилаш кIезиг-дукха йохьаяр мара цхьа хатар ца хулаш дIсар. Цу тайнара аварийр «Горячевский» совхозе ПМК-ний сестра водителе Р. А. Алиева. Корта бохабеш доца мара-нарарах доккха хулаш дIсар цун шийна а чуйца хIинчеча кхаь пассажираш а. Перекрестка дехьавалара кхийола боьхьонаш толхаяра бахьан долаш аварен йир центральни автокоупраьлене водителе В. Д. Тамаева, Октябрьскин АТК водителе М. М. Бабаева, шийн доаалхьа машина йолча А. А. Торчинова, корта бохабеш доца малар менна хиннача № 7 треста МУС водителе Д. А. Ахмадова, иштта кхачар а. Ун автомобилаш чIоаг1а йохьаьй.

Белгалдаьхьна деза, перекресткаг1а хьалхарча арг1ог1а дезьа бата боьхьо йола водитель шийна духьале нийсийча сухал лохьо деххарийла ваг1а.

ДIадахача кIиг1а корта бохабеш доца малаган а нехьа воаг1а 90 водитель, сонаг1а ГАИ болхлоша. Царна юкъе вар «Красный молот» заводе транспортни цеха водитель А. А. Адуев, «Аргунский» совхозе ПМК-ний водителе Б. Х. Ахмадов, иштта кхьбаран а. Царгара массанешкара водительсни боьхьаш дIайоахарг1а.

С. СЛАКОВ.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Советски искусства сийна тIоараш детт французаша

1973—1974 шерашка СССР-ан Франценен юкъе культурни обменаш яра программата хьежжа а франко-советски дипломатически гIулакхаш дIадоладенна 50 ву дизарна дуьзаденна а эрсийн советскин музыка поллаг1а фестиваль хул Франце. 120 гаргга советскин коллективашна концерташ уттаду Париже, Лионе, Нанте, Анже. Францеран АПН корреспондента Н. Кузнецова парижски Литературно-артистически агентства директора Жерж Сорнагара дийхар франко-советски культурни бувзамех дувцилга.

— Эрсийн советскин музыка поллаг1а фестиваль, — аьлар Жерж Сорнас, — хургIолга ха дезаш ма хиллара, Франце культурни нахаре йоккха сибаьгI а хинна лIаьттаг1а. Цун IаIаьлмате йоккхачен сакъердамечен программана кхьийийхьай классика, Дмитрий Шостаковича, Родион Щедрина, Георгий Свиридова, Тихон Хренникова, эстонски композитора Вельо Порника, латвийски композитора Альгис Бражинскаса, хIинзарча кхача музыкантий произведеиеш. Оаха дезар дарах иштта локх «Иван Грозный» оха Сергей Прокофьева оратори а Октябрьски революце 20 ву дуьзаш язъяь цун кантата а.

Фестиваль шеррача франко-советски бувзамий керттерча говнех цаг я. Искусство дукхасаьча французаша тIаьбаха юкъ дукха ха йоаг1аш хиннз гIорьлъначча шун «Березкан» Башкире халкъа халхара ансамблен гастролеш, Ролан Лесте Марсельски балета спектакалашка Майя Панселяеве даькъа лаьар. Дожжечча театра-балето даьха лаьцар соаг1а «Юманите» яхача газета цIей дездеча. Дукхахча городашка толаме чакхьъьхар советски фильмай фестиваль.

Оаха ракка хиннз белгалдоаккх французски искусство белгалга аьлча, «Комеди франсез», мим Марсель Марсо, управленеи а йола камерин оркестр тIоаг1а хьаштдолаш къоабалъьшта СССР-е тIаьнIар. Дукха ха йоаг1аш Москве, Ленинграде, Одессе хиннаб Даьхе дукхи езара, из бахьан фуиигIа де а кийча хила безара, шоаш нийсбеннача хьаппе хьалъеча дезара уйла чуйоссаю цар дешархошта.

Францеран АПН корреспондента Н. Кузнецова.

ГIОМАР ТIАРА ГОРОД

Средиземни форда гIомара берда йисте, будьдозераш увг1. Шаьрьъийча моттигашка улиишта белгалдоаш ю. Керда город юллаш да из яьрьалъ-цаш.

Фу дерг1а тIаьта, Израиле чуе моттигаш белгалга, гоьлаш я а ян. ТIа-тIа дукхагIа хьалъеш даттг блиндажаш «Фантомаш» гIетта-Iохвшца вайдаьш. Хьаьта укхаза — шарчча город.

Цкъабаьхьа цига баьха хоншаргбайр гIадбахар доаду дукха доархIамеа воаг1ача цхьаьн гIулакхо.

Наьха лаьтта юллаш я город.

ДIатIаьхьажаг ца картта тIа, Синайски а гIайреи къьлбаседа-малхбоаленга. Уккказа, Суэцки каналгара яьхайтча миль дIахо, къььнарча египетски города Эль-Аоншан Гаперча Iарбий секторан юкъе, эргал тохаш санна юллаш латт из город. Ямит — «хургIолча областной центрах» иштта цIи тиллаг1 —ше малта яларг1а оборота экс-министра Моше Даяна декхарийла я. Политически аренера «Iовесеча тIом» ъашт долаш волча инарала лайнад Гаргарча Малхбоаленг пу районе тIекъаьлена кхоккаьна керда кхуьвг1 юкъедIа.

Израильски гIадалаша дIа мел хьежача военнизированни провокационни поселенеш яхкай 1967 шера дIалийдача Iарбий лаьтташ тIа. ХIанз лоадамбоаца хIамаяр да леладе лаьрхIаг Тель-Авиве. Цудухьа хIанз наьха берда йисг шаьрьъеш йоахх бульдозераш. Шаьрча ара Iолла дом экхийта удаш лел бIаьн деатIьхен чуIеча цIенойн кхьча гIулакхаштта лаьрхIаеча бIаь зданен лардашка чутесса цемент увза машинаш. КховатIьхе цент конторана хIанзле а моттиг кIоастаьвIа.

Пишлой иьхьн кулгалгочо журналисташка хоам бар, «Ямите бахарг6ола нах хьаьбаран граждански хила беза, цхьаьбаран—чемахой». Наьха территоре тIа из город хьалъелаг хьанна а сенна а нийшад аьнна даьча хаттара кегаденна йоп лелар: «Форд» хьехьаь ца йоаг1а. Из цхьа хIама да сога оаллаургдолаш, тIаьта тIехьа-тIаьвоаг1ача хано фу дахьарг1а — тхона хаш.

Шойшта хIама ца хоачоа дош бедоаьхIа ма дий ер-м. ТIоаг1ах эрийийсен тIом ма-домствай пенашта юкъе вIашатIехьаьккъа планий баьккалоанах шеко а яь, шоай дер фуд ца хоиш болча агрессера городаг1а еккарех бола тешам боабергIа вай. «Областной центрех» бахарг6ола наха дика даьхьаг1 бIаргагург ма дIа. IIаьта цун «архитекторашта» гIеттара из дика а ма хоь. Цхьабаьхьа шоай дай-мехкахой вахара а мо мара дукха боаьхо яц цар сатийна ечо нибара. Сирийски ахархой тайкашта хьаьха а баьхьа, мишаш ехкача льатта гIолла даьхкр бугаш санна атта баха хьшабу цар шоай граждански укх ткъаь пхиъ шера хIанз диаьлаг1а тIом эттача наьха льатта.

Ямит хьаьъеш хиларо са ца хьовзаде йийш яь. Суэцки каналеи Галански лаьхаленийн районе бIу тIеъьашка баьккара тIехьа израильски бIу дIахо арабаккъа, беза дIалийдача территоренашкара. ЦIабаьккъа керда город Iолидаре хержжа-на моттиго баьхьу Синайски ах тIайреях ккъ ца соцадой а коалагIа даьхьа, вешта аьлча Эль-Ариш — Шарм-аш-Шейх яьхча лиигара малхбоаленгъьа дIа мел улла льатта хьаьта а шийн бе соцаде дага я Тель-Авив, яхаш ыьхча метхий кепайоаьоно дь хоамаш.

Цу тайнара хьалашка шьаьра гуш хул «Сирера бIу тIехьашка баьккара ъьькъьеъьа-ча соглашение Гаргарча Малхбоаленл мехкашка йиш хулийтаргьа ниъаш шоай (Белгалдаьккъар со ва. — Ю. С.) территорей социальни экономически прогресса тIадерзадеа йаьнача Израиле оборона кердача министра Шимон Переса дешай боьхонца дола маГан.

Дагадохийта дезаш цхьа тIама да: наьха льатта — городаьта санна. иштта политикана а во лаьр.

Ю. СУББОТИН.
(АПН).

МАШАРЕ ДАХАРА ГIУЛАКХА

Дунен общественности ойкаллаьн доазол дехьарча массови информаце средствашца церра дувы лаьчьаьхьаьккъаьшта керте латтаранна советски-американски переговораш Iа-йолаярх, СССР-ан США-ен юкъера гIулакхаш дIаоо массане юкъара машар чIоаг1Iаьрах дувен халкъашта юкъе вIашаи гIойле йолча тайнара цьаьна леладу гIулакхаш шерлараи боккхача лоархIаме хилар белгал а доахаш.

ВАШИНГТОН. Советско - американски паччахьалккеташта керте латтаранн кхоалагIа вашагIкхетара лоархIа сеиса, ваг1а, хоно хетачох, из латт, белгалга аьлча, но, шеко йоаг1аш, Советски Союзан ВIашагIкхийтачча Штаташца юкъера гIулакхаш чIоаг1аергIаьлларах а ца тайнара царна юкъера экономически торговни бувзамаш дIаьхо тоадара лард йолларгхилдарахи, аьлар американски торговни представительстве президента А. Бута ше ТАСС корреспондентаца кхаьмал деш.

Укх тIехьхьача шерашка дуйен тIа хинна дика хувшмаш мога а деш, «Вашингтон пост» яхача газето белгалдоаккх, тайп-тайпара социальни сторош йола паччахьалккеташ матаре яхара принцип толаме кхоачашъара юкъе КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежневе цун даьхьа боккхача доархIаме даьхьа. Газета хетачох, Л. И. Брежнев ва дуйен халкъашта юкъера кхоокъашъара юкъе КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежневе цун даьхьа боккхача доархIаме даьхьа лацарга. Газета хетачох, Л. И. Брежнев ва дуйен халкъашта юкъера кхоокъашъара кхьалбдара тIехьхьа эггара хьинарг1ен тIоаг1аг1ен вода кьовсамхо.

Дунен общественни-ца тоскам тIехьн юха а Москвана тIабийрзаб, иэду «Работническо дело» яхача болгарски газето, Дувен халкъашта юкъера тIаьнIарг хьалашка советско-американски отношеешца Iаллаьмате боккхача лоархIаме хилараь. ХIана аьлча уж дегIаьнхарах тийша да ергIачча планера политически хьал. Советски Союзах лаьна аьлча, но массеша из исторически бехкъоккхам кхетабаб США-на шиг контракташ йолча гаьна, цIий-ца-ка юха из йоаг1аш кьовсам лоаттабаб массане юкъера машарн кхграмален чIоаг1Iаьр дукхи. Цудухьа дерригача прогрессийн адамаша кхьаьстаьн чIоаг1а хьалшгдолаш биззя боьхо йолаш догдоах КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежневен США Президента Р. Никсонан юкъерча переговораша машарен кхрамален гIулакха юкъе керда лоархIаме даьхьа лацарга.

Шоай дозалашка диллача спартакиада чемпионаш хилар «Труд» общества спортсменаш И. Темирханов, А. Курносов, В. Якубов, В. Бадиков, А. Сошников. Вокх дозалашка спартакиада чемпионаш хилар С. Кушаев («Урожай»); С. Камынин («Спартак»), Э. Мирзоев («Урожай»), Л. Хасуев («Динамо»).

Командашта юкъе хьалхара моттиг ньккъар «Труд» общества штанагIашца. Цаьна кIар кIарара кара луш йола приз.

КIАЛТОХАРГАХ ЛАТАР

IIIарчача шин дийнаьхь классически кIалтохаргах латаш яьхьаи хилар «Трудовые резервы» яхача ДСО физкультура IIIагIа. Цига даькъа лоанаш бар «Динамо», «Труд», «Буревестник», «Урожай» яхача общественай сборни командашца спортсменаш.

Хьалхара моттиг ньккъар «Труд» ДСО командо (тренер А. Комаь) IIоалагIа моттиг ньккъар «Динамо» общества спортсменаша (Тренер С-А. Абдулаев) кхоалагIа метте да «Урожай» ДСО борецан (тренер С.-С. Абдулаев).

Шоай дозалга диллача спартакиада чемпионаш хилар П. Эльдиев («Труд»), Р. Катаев («Труд»), Р. Целугин («Урожай»), А. Белхаров («Урожай»), Ю. Байзулаев («Динамо»), М. Токазов («Труд»), Х. Алиев («Динамо»), С. Абдулаев («Динамо»), К. Татаев («Динамо»), А. Ежов («Труд»).

БАСКЕТБОЛ

МаIа-нах: «Буревестник» — «Урожай» — 58—17; «Спартак» — «Трудовые резервы» — 79:25; «Урожай» — «Трудовые резервы» — 50-26. Кхаьнах: «Труд» — «Урожай» — 5:0; «Буревестник» — «Труд» — 68:41.

ВОЛЕЙБОЛ

Маiа нах: «Трудовые резервы» — «Труд» — 3:1; «Буревестник» — «Урожай» — 3:1; «Урожай» — «Труд» — 3:2.

Кхаьнах: «Спартак» — «Урожай» — 3:0.

Нохч-ПIалг1айчен VI-ча спартакиада яьхьаи хIанз а чакхъьлаяза я.

ТЕЛЕВИДЕНИ

4 июль

I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Боьсбота телевиденин. Iуйранца гимнастика. 9.20 — Кердаладаран. 9.30 — Дешархошта. Пионерски яьхьа. 10.00 — Боьсбота телевиденин. Балькъ. «Шагреленан цIоп» ия телевиденин спектакль. I-ча даькъа. 11.20 — «ТIема ветеранаш — школе-дIа телевиденин очерк. 15.10 — Передачай программа. 15.15 — Боьсбота телевиденин. «Вай боьхьой клас» ия. Горда Дженкса «Шахте-ра». ялха фестивала фильм. 16.05 — Шахматин школа. Лорра боьсаг-лурий класс. 16.55 — «Дагаьтан чуьнь сийлаьрг». Европеисаьна ревнорт. 17.10 — Боьсбота телевиденин. «ХьунагIа кIиг» ия бергIаьлаьн художественни фильм. 18.00 — «Нохч-ПIалг1айчу гIулакхе». Информационни программа (орсий, нохчийн мотталг). 18.15 — Шийлаьчаьнах хоьхьаьсна ноьх гIулакхаьнан йоьхьаьн. Кьовсаьнна ноьх вIашатIехьаьккъа планий баьккалоанах шеко а яь, шоай дер фуд ца хоиш болча агрессера городаг1а еккарех бола тешам боабергIа вай. «Областной центрех» бахарг6ола наха дика даьхьаг1 бIаргагург ма дIа. Хьаьта цун «архитекторашта» гIеттара из дика а ма хоь. Цхьабаьхьа шоай дай-мехкахой вахара а мо мара дукха боаьхо яц цар сатийна ечо нибара. Сирийски ахархой тайкашта хьаьха а баьхьа, мишаш ехкача льатта гIолла даьхкр бугаш санна атта баха хьшабу цар шоай граждански укх ткъаь пхиъ шера хIанз диаьлаг1а тIом эттача наьха льатта.

Ямит хьаьъеш хиларо са ца хьовзаде йийш яь. Суэцки каналеи Галански лаьхаленийн районе бIу тIеъьашка баьккара тIехьа израильски бIу дIахо арабаккъа, беза дIалийдача территоренашкара. ЦIабаьккъа керда город Iолидаре хержжа-на моттиго баьхьу Синайски ах тIайреях ккъ ца соцадой а коалагIа даьхьа, вешта аьлча Эль-Ариш — Шарм-аш-Шейх яьхча лиигара малхбоаленгъьа дIа мел улла льатта а шийн бе соцаде дага я Тель-Авив, яхаш ыьхча метхий кепайоаьоно дь хоамаш.

Цу тайнара хьалашка шьаьра гуш хул «Сирера бIу тIехьашка баьккара ъьькъьеъьа-ча соглашение Гаргарча Малхбоаленл мехкашка йиш хулийтаргьа ниъаш шоай (Белгалдаьккъар со ва. — Ю. С.) территорей социальни экономически прогресса тIадерзадеа йаьнача Израиле оборона кердача министра Шимон Переса дешай боьхонца дола маГан.

Дагадохийта дезаш цхьа тIама да: наьха льатта — городаьта санна. иштта политикана а во лаьр.

Ю. СУББОТИН.
(АПН).

ИЮЛЬ БЕТТАРА ХАОТТАМ

Июль бетта юкъера температура 33—35 градус йовхад болаш хул. Нохч-ПIалг1айчене кхьалбесен моттигашца (лоарам районашца) 20—21 градус. Эггара чIоаг1а1а лаьхьаьна 36—37 градуса дIа. кхоачаьнца тIаьта беттара лохьеча 2—3 градус йовхадаг кхоачашн хул.

Шаврача моттигашца 50—60 мм, доаьмен районашца 80—120 мм йоачан хул.

Укх шера. СССР Гидрометцентро бьаьча хоамах. Июль бетта малхбоаленг Предкоказье юкъера температура 19—21 градус йовхал болаш хила ларлу. Хьалхарча итт дийнаьхь бийсан 13—18 градус, дийнаьхь 21—26 градус йовхал латтаргьа. Юзейнсаьна хана кхы а йIайхалг1а хила тарлу бийсан 15—20 градус, дийнаьхь 26—31 градус йовхал.

Бетта хургIонн йоаг1ачо 80 мм (норманна гаргга). Хьалаторчех кхоалгIчеи декадашка хувшалуш морхаш а йолаш цхьаьна йолча моттигашца да а кхувъьаш, догIа а дехкIаг1 гIулакхгIа доача даькъе лелаяи пойонашка] хургIа. IIIаьхьа шоллаг1ча декаде дукхагIча даькъе ехсан латташ хургIа.

Муч керттерча даькъе кхулба - малхбоаленгъьа хьаьхкарг6а 5—10 м/сек. — 12—15 м/сек. кхоачаш чIоаг1 а дуйе.

Метеостанция.

ХАОТТАМ

Тахан Грозиен республикен гIолла хувшалуш морхаш а йолаш, малхбузехьара 37 м/сек. мух а хьехьаш, йоачан йовхаш а отта тарлу.

Республике 23—28 градус, Грозие 25 — 27 градус йовхад йолаш хул ларлу.

5 июле денз 8 июлага кхачалца хувшалуш морхаш а йолаш лоанаеча юкъа догIа а лелхаш, ши а кхувъьаш, малхбузехьара 5—10 м/сек. мух а тIехьаш а отта тарлу.

Бийсан 15—20 градус, дийнаьхь 27—32 градус, республикан кхьалбесен районашца 22—27 градус йовхал болаш хургьа.

Метеостанция.

«Европа» яха лоа санна кIай, дукха отажаш йолчу отелаш а хIанз Будапешта, эггара хозаг1а метте хьалъьь дукха ха яь. Цун парг1атта номераш ахо бIаь гаргга саг чухошан я. Отела эггара хьалхара хьаьший «доттаг1ийла поездаг1ца» бахька советски туристаш бар.

Хозаг1а Iаламо, башка дикаьа кIамаи культура паминтаькапа дувен дукхахча мехкашкара туристаш тIаоз Венгре. ДIадахача шера доазол дехьара 7,2 миллион саг хилар республике, царех 80 процент барам ийаарзаьна социалистически мехкашкара а болаш.

МТИ—ТАСС сурт.

ТХА АДРЕСС: 364051 г. Грозный, Ленина улица 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора — 3-44-36; редактора зам. — 3-39-11; бехкъокхама секретара—3-34-38; партийни хаьарен культуран отделий — 3-61-46; промышленности отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-28; письмой отделен бухгалтерен — 2-60-71.

НАШ АДРЕС: 364051 г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-36; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-61-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-28; отдела писем и бухгалтерии — 2-60-71.

Газет эцадуш шинаеш, оеш, шоаттен леношка.

«Грозненский рабочий» издательства типография, Революце проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84. Заказ № 6282.